

Правління Національного банку України

Р І Ш Е Н Н Я

Київ

Про відкликання банківської ліцензії та ліквідацію ПРИВАТНОГО АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА “АЙБОКС БАНК”

Розглянувши інформацію Департаменту фінансового моніторингу про відкликання банківської ліцензії та ліквідацію ПРИВАТНОГО АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА “АЙБОКС БАНК” (далі – АТ “АЙБОКС БАНК”), викладену в пояснювальній записці Департаменту фінансового моніторингу від 06 березня 2023 року, Правління Національного банку України зазначає таке.

АТ “АЙБОКС БАНК” допустило систематичні порушення вимог законодавства у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення (далі – запобігання та протидія).

Вчинені систематичні порушення підтверджуються результатами безвізного нагляду з питань дотримання АТ “АЙБОКС БАНК” вимог законодавства, що регулює відносини у сфері запобігання та протидії (далі – безвізний нагляд) [Акт про результати безвізного нагляду з питань фінансового моніторингу від 06 січня 2023 року № В/25-0014/2660/БТ (далі – Акт)].

Так, за результатами безвізного нагляду виявлено порушення вимог:

1) частини першої статті 12 Закону України “Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення” від 06 грудня 2019 року № 361-ІХ (далі – Закон) щодо неналежного виконання АТ “АЙБОКС БАНК” обов’язку здійснювати посилені заходи належної перевірки (далі – ПЗНП) щодо клієнтів, ризик ділових відносин з якими є високим.

Відповідно до вимог частини першої статті 12 Закону, додатка 6 до Положення про здійснення банками фінансового моніторингу, затвердженого постановою Правління Національного банку України від 19 травня 2020 року № 65 (зі змінами) (далі – Положення № 65), банк зобов’язаний здійснювати ПЗНП щодо клієнтів, ризик ділових відносин з якими (ризик фінансової операції без встановлення ділових відносин яких) є високим.

ДОКУМЕНТ СЕД НБУ АСКОД

Підписувач Пишний Андрій Григорович

Сертифікат 36186A0FEAAD76B2040000006C1B00009C690000

Дійсний до:08.10.2024 11:11:17

Національний банк України

89-рш

від 07.03.2023 17:55

У пунктах 4 та 9 додатка 6 до Положення № 65 встановлено, що під час здійснення ПЗНП банк обирає вид необхідного до вжиття заходу залежно від виявлених ризиків, притаманних діловим відносинам із клієнтом, та що є пропорційним таким ризикам, документує їх проведення та прийняті рішення в спосіб, що дасть змогу йому продемонструвати їх належне здійснення та обґрунтованість, та зберігає відповідні документи та/або інформацію у справі клієнта протягом строків, визначених Законом.

Так, під час безвизного нагляду виявлено, що сім юридичних осіб, яким АТ “АЙБОКС БАНК” під час встановлення ділових відносин установило високий рівень ризику (далі – Клієнти), за період з 21 лютого 2022 року до 01 грудня 2022 року (включно) отримали кошти за надання послуг через пункт приймання платежів, зокрема з організації та проведення змагань (турнірів) з кіберспорту та спортивного покеру в загальній сумі більше ніж 3,5 млрд грн.

Клієнти є новоствореними та лише в 2022 році розпочали здійснювати відповідну діяльність, вебсайти Клієнтів фактично створені за кілька днів/в день встановлення ділових відносин з АТ “АЙБОКС БАНК”, немає витрат/будь-якої інформації про проведення Клієнтами рекламних заходів із залучення учасників турнірів (змагань) тощо, водночас обсяги здійснених операцій у перші дні діяльності частини Клієнтів становили мільйони гривень.

Клієнти мали ознаки пов’язаності між собою, проте АТ “АЙБОКС БАНК” такі ознаки виявлені не були, а також критерії ризику, визначені в додатку 19 до Положення № 65, що були виявлені АТ “АЙБОКС БАНК” частково.

Крім того, ураховуючи визначені законодавством України вимоги щодо організації та проведення змагань (турнірів) з кіберспорту, АТ “АЙБОКС БАНК” не вжило достатніх ПЗНП для підтвердження наявності в Клієнтів відповідного матеріально-технічного, професійного персоналу (суддів, технічного та обслуговуючого персоналу), порядку реєстрації учасників (спортсменів), створення акаунтів на вебсайтах Клієнтів для подальшого їх поповнення через програмно-технічні комплекси самообслуговування, фактів проведення змагань з кіберспорту та спортивного покеру з метою зіставлення (порівняння) інформації щодо сум прийнятих платежів, кількості платників та сум внесків для участі в турнірах/кількості учасників турнірів, призового фонду тощо та встановлення наявності/відсутності фактів провадження Клієнтами діяльності з організації та проведення азартних ігор.

АТ “АЙБОКС БАНК” не надало документів, у яких зафіксовані вжиті ПЗНП, а також документального підтвердження прийняття в установленому АТ “АЙБОКС БАНК” порядку рішень про достатність вжитих ПЗНП або визначених ПЗНП, яких потрібно вжити працівникам АТ “АЙБОКС БАНК”, що передбачено вимогами пунктів 5.8 та 5.9 розділу 5 Програми здійснення належної перевірки клієнтів АТ “АЙБОКС БАНК”, затвердженої рішенням правління АТ “АЙБОКС БАНК” від 18 лютого 2022 року (протокол № 12).

Таким чином, АТ “АЙБОКС БАНК” документально не підтвердило здійснення достатніх ПЗНП Клієнтів та прийнятих рішень за результатами

ДОКУМЕНТ СЕД НБУ АСКОД

Підписувач Пишний Андрій Григорович

Сертифікат 36186A0FEAAD76B2040000006C1B00009C690000

Дійсний до:08.10.2024 11:11:17

Національний банк України

89-рш

від 07.03.2023 17:55

проведення таких заходів. Вжиті АТ “АЙБОКС БАНК” заходи не мінімізували виявлених ризиків та не були пропорційними ризикам, притаманним діловим відносинам із Клієнтами.

Водночас за інформацією, наданою Комісією з регулювання азартних ігор та лотерей, а також громадською організацією “Всеукраїнська організація “Федерація кіберспорту (електронного спорту) України”, яка має статус національної спортивної федерації за видом спорту “кіберспорт (електронний спорт)”, діяльність Клієнтів містить усі елементи провадження діяльності з організації та проведення азартної гри, зокрема покеру, в мережі Інтернет та/або букмекерської діяльності;

2) абзаців першого та другого частини першої статті 8 Закону щодо неналежного виконання АТ “АЙБОКС БАНК” обов’язку з урахуванням вимог законодавства, результатів національної оцінки ризиків та оцінки ризиків, притаманних його діяльності, розробляти та впроваджувати, зокрема, окремі внутрішні документи з питань запобігання та протидії.

Згідно з вимогами абзаців першого та другого частини першої статті 8 Закону суб’єкт первинного фінансового моніторингу з урахуванням вимог законодавства, результатів національної оцінки ризиків та оцінки ризиків, притаманних його діяльності, розробляє, впроваджує та оновлює правила фінансового моніторингу, програми проведення первинного фінансового моніторингу та інші внутрішні документи з питань запобігання та протидії і призначає працівника, відповідального за його проведення.

У пункті 26 розділу III Положення № 65 зазначено перелік окремих порядків, що принаймні мають міститися у внутрішніх документах банку з питань запобігання та протидії.

Однак за результатами безвиїзного нагляду встановлено, що окремі внутрішні документи АТ “АЙБОКС БАНК” з питань запобігання та протидії, зокрема Програма здійснення належної перевірки клієнтів АТ “АЙБОКС БАНК”, затверджена рішенням правління АТ “АЙБОКС БАНК” від 31 жовтня 2022 року (протокол № 64), Програма управління ризиками легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансування тероризму та/або фінансування розповсюдження зброї масового знищення в АТ “АЙБОКС БАНК”, затверджена рішенням правління АТ “АЙБОКС БАНК” від 24 листопада 2022 року (протокол № 70), та Методика оцінки ризик-профілю АТ “АЙБОКС БАНК” у сфері запобігання та протидії легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення, затверджена рішенням правління АТ “АЙБОКС БАНК” від 24 листопада 2022 року (протокол № 70), не відповідають вимогам законодавства у сфері запобігання та протидії.

Детальний опис порушень вимог частини першої статті 12, абзаців першого та другого частини першої статті 8 Закону зафіксовано в Акті.

Разом з листом від 16 січня 2023 року № 74 БТ/121-01 АТ “АЙБОКС БАНК” надало пояснення та заперечення щодо виявлених під час безвиїзного нагляду та

ДОКУМЕНТ СЕД НБУ АСКОД

Підписувач Пишний Андрій Григорович

Сертифікат 36186A0FEAAD76B2040000006C1B00009C690000

Дійсний до: 08.10.2024 11:11:17

Національний банк України

89-рш

від 07.03.2023 17:55

наведених у цьому рішенні порушень, за результатами аналізу яких встановлено, що вони не спростовують викладених в Акті обставин, а здебільшого в них наведено суб'єктивні твердження АТ "АЙБОКС БАНК", інформацію загального характеру стосовно відсутності порушень та зазначається інформація щодо вжитих ним заходів, які не є належними.

За результатами попередніх перевірок АТ "АЙБОКС БАНК" протягом двох років було об'єктом застосування Національним банком України заходів впливу за порушення законодавства з питань запобігання та протидії.

Так, до АТ "АЙБОКС БАНК" застосовано заходи впливу згідно з рішеннями Комітету з питань нагляду та регулювання діяльності банків, нагляду (оверсайту) платіжних систем Національного банку України від 09 вересня 2021 року № 381/БТ, № 382/БТ, від 20 грудня 2021 року № 522/БТ, № 523/БТ, № 524/БТ, від 16 червня 2022 року № 20/810-рк/БТ, у тому числі у вигляді письмових застережень (зокрема за порушення абзаців першого та другого частини першої статті 8 Закону, що полягало в неналежному виконанні АТ "АЙБОКС БАНК" обов'язку розробляти, впроваджувати та оновлювати внутрішні документи з питань запобігання та протидії), накладення штрафу в розмірі 10 000 000,00 грн, відсторонення посадової особи АТ "АЙБОКС БАНК" від посади [за порушення пункту 4 частини другої статті 8 Закону, що полягало в неналежному виконанні АТ "АЙБОКС БАНК" обов'язку щодо здійснення належної перевірки клієнтів (у тому числі щодо клієнтів, які здійснювали діяльність з надання послуг з організації та проведення змагань (турнірів) зі спортивного покеру)].

Відповідно до статті 63 Закону України "Про банки і банківську діяльність" (далі – Закон про банки) Національний банк України під час здійснення нагляду за діяльністю банків проводить перевірку банків з питань дотримання ними вимог законодавства, яке регулює відносини у сфері запобігання та протидії, та достатності заходів для запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, та фінансуванню тероризму.

Згідно з абзацом другим частини дев'ятої статті 32 Закону у разі порушення банками, філіями іноземних банків вимог законодавства у сфері запобігання та протидії Національний банк України пропорційно до вчиненого порушення має право застосувати до них заходи впливу відповідно, у порядку та строки, визначені Законом про банки та нормативно-правовими актами Національного банку України.

Статтею 73 Закону про банки встановлено, що в разі порушення банками законодавства у сфері запобігання та протидії Національний банк України адекватно вчиненому порушенню має право застосувати передбачені цією статтею заходи впливу, зокрема у вигляді відкликання банківської ліцензії та ліквідації банку.

Відповідно до пункту 3 частини другої статті 77 Закону про банки Національний банк України має право відкликати банківську ліцензію з власної ініціативи, якщо встановлено систематичне порушення банком законодавства у сфері запобігання та протидії.

ДОКУМЕНТ СЕД НБУ АСКОД

Підписувач Пишний Андрій Григорович

Сертифікат 36186A0FEAAD76B2040000006C1B00009C690000

Дійсний до: 08.10.2024 11:11:17

Національний банк України

89-рш

від 07.03.2023 17:55

У пункті 1 глави 13 розділу II Положення про застосування Національним банком України заходів впливу, затвердженого постановою Правління Національного банку України від 17 серпня 2012 року № 346, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 17 вересня 2012 року за № 1590/21902 (зі змінами) (далі – Положення № 346), визначено, що систематичним порушенням банком законодавства з питань запобігання та протидії є порушення банком законодавства з питань запобігання та протидії після застосування Національним банком України до банку не менше двох заходів впливу (санкцій) протягом двох років та/або встановлення фактів здійснення ризикової діяльності, що загрожує інтересам вкладників чи інших кредиторів банку.

Згідно з частиною третьою статті 67 Закону про банки під час здійснення нагляду у сфері запобігання та протидії Національний банк України має право застосовувати професійне судження.

Таким чином, встановлені за результатами безвізного нагляду зазначені в цьому рішенні порушення АТ “АЙБОКС БАНК” вимог абзаців першого та другого частини першої статті 8, частини першої статті 12 Закону, вчинені ним після застосування Національним банком України до АТ “АЙБОКС БАНК” більше двох заходів впливу протягом двох років, є систематичними порушеннями вимог законодавства з питань запобігання та протидії.

Відповідно до частини другої статті 18 Закону суб’єкти державного фінансового моніторингу в межах їх повноважень зобов’язані здійснювати з урахуванням ризик-орієнтованого підходу регулювання та нагляд у сфері запобігання та протидії з метою визначення відповідності заходів, що здійснюються суб’єктами первинного фінансового моніторингу, для мінімізації ризиків під час їх діяльності.

Зважаючи на встановлені за результатами безвізного нагляду факти вчинення АТ “АЙБОКС БАНК” систематичних порушень законодавства у сфері запобігання та протидії щодо неналежного виконання АТ “АЙБОКС БАНК” обов’язків, встановлених законодавством у сфері запобігання та протидії, щодо невжиття достатніх ПЗНП, які дали б розуміння спроможності проведення клієнтами фінансових операцій у відповідних обсягах та їх відповідності діяльності клієнтів, невідповідність внутрішніх документів АТ “АЙБОКС БАНК” з питань запобігання та протидії вимогам законодавства, невжиття дієвих заходів у сфері запобігання та протидії, до здійснення яких Національний банк України неодноразово спонукав шляхом застосування інших заходів впливу, у тому числі за нездійснення АТ “АЙБОКС БАНК” належної перевірки клієнтів, що провадили діяльність з надання послуг з організації та проведення змагань (турнірів) зі спортивного покеру, ураховуючи характер виявлених безвізним надглядом і зазначених у цьому рішенні порушень (зокрема тривалість порушень, значний обсяг здійснених без вжиття АТ “АЙБОКС БАНК” достатніх ПЗНП високоризикових фінансових операцій), що створює репутаційні ризики для АТ “АЙБОКС БАНК”, – застосування заходу впливу у вигляді відкликання

ДОКУМЕНТ СЕД НБУ АСКОД

Підписувач Пишний Андрій Григорович

Сертифікат 36186A0FEAAD76B2040000006C1B00009C690000

Дійсний до:08.10.2024 11:11:17

Національний банк України

89-рш

від 07.03.2023 17:55

банківської ліцензії та ліквідації АТ “АЙБОКС БАНК” є адекватним заходом впливу до АТ “АЙБОКС БАНК”.

Ураховуючи вищезазначене, керуючись статтями 18, 32 Закону, статтями 7, 15 Закону України “Про Національний банк України”, статтями 63, 67, 73, 77 Закону про банки, статтею 44 Закону України “Про систему гарантування вкладів фізичних осіб”, главою 3 розділу I та главою 13 розділу II Положення № 346, Правління Національного банку України **вирішило:**

1. Відкликати банківську ліцензію та ліквідувати АТ “АЙБОКС БАНК”.
2. Департаменту фінансового моніторингу (Тетяна Рачинська) повідомити про це рішення АТ “АЙБОКС БАНК” та надіслати його Фонду гарантування вкладів фізичних осіб.
3. Департаменту ліцензування (Михайло Федоренко) повідомити про це рішення учасників АТ “АЙБОКС БАНК”.
4. Департаменту комунікацій (Юлія Євтушенко) забезпечити оприлюднення повного тексту цього рішення з обґрунтуванням його прийняття на сторінках офіційного Інтернет-представництва Національного банку України з урахуванням вимог Закону України “Про захист персональних даних” та надати для опублікування в газеті “Голос України” або “Урядовий кур’єр” інформацію про оприлюднення повного тексту цього рішення.
5. Контроль за виконанням цього рішення покласти на заступника Голови Національного банку України Дмитра Олійника, заступника директора Департаменту фінансового моніторингу Тетяну Рачинську та директора Департаменту ліцензування Михайла Федоренка.
6. Рішення набирає чинності з дня прийняття.

Голова

Андрій ПИШНИЙ

Інд. 25

ДОКУМЕНТ СЕД НБУ АСКОД

Підписувач Пишний Андрій Григорович

Сертифікат 36186A0FEAAD76B2040000006C1B00009C690000

Дійсний до:08.10.2024 11:11:17

Національний банк України

89-рш

від 07.03.2023 17:55